

Göndör Herman

Ez az édesapám, Göndör Herman. A kép az első világháború alatt készült, de nem tudom, hol és pontosan mikor. Katonai egyenruhában van, az egy katonai óra rajta. Az első világháború alatt a tüzérségnél szolgált a lovak mellett mint állatorvos.

Apám, Göndör Herman 1883-ban Lövőn [akkor: Nyírlövő, Szabolcs megye] született. Nagyon vonzó ember volt, a zsidó iskola gyöngye, akit csak egyszer kellett beíratni, a többi már ment magától.

Gimnáziumba vitték, ahol már a butább gyerekeket tanította ebédért. Novemberben az egyik tanítványának anyukája megkérdezte tőle, hogy miért nem vesz még kabátot, mire ő azt felelte, hogy mert nincsen. Ez a "nincsen" elkísérte az állatorvosi főiskolán is, mert ott az albérleti szobában lavórból kellett mosakodni, de a víz, amit este beleeresztett, reggelre fagyott volt. Végigjárta a Budapesti Állatorvosi Főiskolát úgy, hogy a Budai-hegyekben nem járt. Nem került arra sor, hogy a Budai-hegyekben kiránduljon. Tanítania kellett.

Ha beteg állathoz hívták, sose kérdezte, hogy lesz-e pénz vagy nem lesz, hanem ellátta az állatot, ha kellett éjszaka is, és ha hoztak neki járművet, akkor ment még falura is. Belelépett a csizmába, bricseszbe, ment, és sokszor úgy jött haza, hogy kilépett a ruháiból és a kádba bedobálta, a bolhák meg ottmaradtak a víz tetején, mert bolhás volt az állat és az istálló. Mindig ment, olyan nem volt, hogy ő nem ment, legfeljebb a trombózis után, mert akkor már nem mert biciklizni. Ilyenkor megkérdezte a tüneteket és -- minthogy telefon nem volt -- fölírt, hogy valószínűség szerint mi a baja az állatnak. Elmagyarázta a technikát, hogy hogyan kell beadni a port, amit ő adott.

Édesapa olvasó ember volt, előfizette a "Magyar Hírlap"-ot, befűzte őt a könyvkiadó is, mert külön vásárlás nélkül rendszeresen küldte neki a könyveket. Amikor Laci bátyám már nagyobb gimnazista volt, hallottam őket beszélgetni regényekről, a magyar nyelvről, az irodalomról. Én nagyon szerettem az ő beszélgetésükből azt hallani, hogy mik érdeklik őket, és azt hiszem, hogy beoltottak engem is az irodalom iránti szeretettel.

1944-ben elvitték Auschwitzba, ahol rögtön a gázba küldték.